

**VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS DĖL DIDMENINĖS CENTRINĖS PRIEIGOS FIKSUOTOJE VIETOJE MASINĖS RINKOS PRODUKTAMS
RINKOS TYRIMO REZULTATŲ PROJEKTŲ PASTABŲ VERTINIMAS**

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
1.	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba	-	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pastabų Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos (toliau – Rinka) tyrimo rezultatų projektams neturi.	-	-
2.	TEO LT, AB	Spausdinimo klaida	TEO LT, AB (toliau – TEO) pastebėjo, kad įsakymo „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“ projekte padaryta spausdinimo klaida, t. y. vietoje sąvokos „didmeninė centrinė prieiga“ panaudota sąvoka „didmeninė vietinė prieiga.“	Atsižvelgta	Tarnyba atsižvelgia į TEO pastabą ir atitinkamo įsakymo projekte pataisė spausdinimo klaidą.
3.	TEO	Geografinė segmentacija	<p>TEO nesutinka su Tarnybos atliktu Rinkos geografinės teritorijos vertinimu, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TEO negali diferencijuoti mažmeninių paslaugų kainų, nes tai draudžia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 34 straipsnio 1 dalis, Elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių 23 punktą ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.161 straipsnis. 2. Tarnyba nepateikia argumentų, paremiančių išvadą, kad konkurencinės didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams (toliau – didmeninė centrinė prieiga) teikimo sąlygos skirtingose geografinėse Lietuvos teritorijos dalyse nesiskiria. <p>TEO mano, kad Tarnyba turėtų surinkti pakankamai informacijos, kuri leistų spręsti dėl geografinio segmentavimo būtinumo.</p>	Atsižvelgta iš dalies	<p>Tarnyba atlikdama Rinkos tyrimą nustatė, kad Rinkos geografinė aprėptis yra visa Lietuvos Respublikos teritorija, kurioje konkurencijos sąlygos yra pakankamai homogeniškos, todėl geografinis segmentavimas nėra būtinas.</p> <p>Tarnyba vertino faktinę situaciją mažmeninių paslaugų rinkoje, o ne hipotetinę situaciją, kokios galėtų būtų paslaugų kainos, jei galiotų kitokios aplinkybės nei dabar. Faktinės situacija yra tokia, kad mažmeninių paslaugų kainos geografiškai nėra diferencijuojamos. Faktinė galimybė nustatyti skirtingas paslaugų kainas skirtinguose geografiniuose regionuose yra viena iš sąlygų, pagrindžiančių įpareigojimų diferencijavimą geografiškai.</p> <p>Vis dėlto Tarnyba iš dalies atsižvelgia į TEO pastabą ir Rinkos geografinės aprėpties vertinime pateikė kitą argumentaciją, pagrindžiančią tai, kad Rinkos geografinė aprėptis yra Lietuvos Respublikos teritorija.</p>
4.	TEO	Fizinės infrastruktūros suteikimo galimybės, terminai ir kainos	TEO nesutinka, kad prieigos prie ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – prieiga prie RKKS) ir prieigos prie nenaudojamos fizinės šviesolaidinių linijų skaidulos (toliau – prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos) kainos yra per aukštos, o jos suteikimo terminai yra nepagrįstai ilgi. TEO nuomone tai visiškai	Atsižvelgta iš dalies	Tarnyba Rinkos tyrimo ataskaitoje pateikė Rinkos dalyvių nuomonę, t. y. jų išsakytas problemas, su kuriomis jie susiduria Rinkoje. Remiantis tuo Tarnyba konstatavo, kad nesant reguliavimo TEO gali nepagrįstai pakelti prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos kainas ir (arba) nustatyti nepagrįstai ilgus šių paslaugų suteikimo terminus.

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
			<p>neatitinka realios situacijos, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TEO suteikia galimybę įsigyti prieigą prie RKKS beveik visada; 2. TEO prašymus dėl fizinės infrastruktūros suteikimo nagrinėja ne ilgiau nei 1 mėn., t. y. laikdamasi savo standartiniame pasiūlyme numatytų terminų; 3. fizinės infrastruktūros nuomos kainos Lietuvoje yra žemiausios visoje Europos Sąjungoje ir jos nekito nuo 2010 m. balandžio 1 d. iki 2015 m. balandžio 1 d. 		<p>Tačiau net ir nevertinant Rinkos dalyvių išsakytų pastabų Tarnyba pastebi, kad TEO turi plačiai išvystytą ryšių kabelių kanalų sistemą (toliau – RKKS) ir vietinių šviesolaidinių ryšio linijų tinklą, TEO užimamos dalys yra didelės, TEO yra vertikalčiai integruota bendrovė. Visos minėtos aplinkybės, nesant reguliavimo, TEO sudarys galimybes nustatyti atitinkamos prieigos suteikimo sąlygas sau palankia linkme.</p> <p>Tarnyba, siekdama objektyvaus aplinkybių vertinimo, pakoreguos ir sukonkretins Rinkos tyrimo ataskaitoje pateiktą Tarnybos išvadą dėl prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos suteikimo kainos ir kitų sąlygų.</p>
5.	UAB „Bitė Lietuva“	Tinklų sujungimo mokestis	<p>UAB „Bitė Lietuva“ (toliau – Bitė) teigia, kad TEO veiksmai ir didmeninės centrinės prieigos kainodara sudaro kliūtis konkuruoti teikiant mažmenines interneto prieigos paslaugas. Bitės nuomone Tarnyba į tai neatsižvelgia atlikdama Rinkos tyrimą. Netinkama kainodara, anot Bitės, pasireiškia dėl to, kad TEO taiko papildomą tinklų sujungimo užmokestį. Pastarąją paslaugą TEO įvardija kaip „L2 duomenų perdavimo paslauga“, kuri yra būtina siekiant gauti didmeninę centrinę prieigą.</p> <p>Taip pat Bitė mano, kad TEO taip siekia sukelti kainų spaudimą ir panaikinti bet kokias galimybes alternatyviems operatoriams konkuruoti su TEO atitinkamose mažmeninėse rinkose, nes alternatyvų šio operatoriaus paslaugoms (didmeninėms ir mažmeninėms) nėra. Bitės teigimu, tinklų sujungimas turėtų būti įtraukiamas į šios Rinkos tyrimą kaip su didmenine centrine prieiga susijusi paslauga, nes tai padėtų spręsti konkurencines problemas, esančias atitinkamose mažmeninėse rinkose.</p>	Atsižvelgta iš dalies	<p>Tarnyba papildė ataskaitos projektą ir detalizavo kas yra „susijusios priemonės“. Tarnyba siūlomose priemonėse įpareigojo TEO suteikti didmeninę centrinę prieigą ir susijusias priemones. Tarnyba taip pat nustatė, skaidrumo ir kainų kontrolės bei apskaitos atskyrimo įpareigojimus didmeninei centrinei prieigai ir susijusioms priemonėms. Be to, Tarnyba pastebi, kad tinklų sujungimo sąlygos yra nustatytos ir Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse.</p>
6.	Bitė	Didmeninių paslaugų paklausa	<p>Bitės nuomone nedidelė didmeninių paslaugų, šiuo atveju didmeninės centrinės prieigos, paklausa yra neigiamas dalykas. Operatoriaus nuomone siūlomas palikti reguliavimas ir toliau neskatinis naudotis didmenine centrine prieiga, o remsis infrastruktūra paremta konkurencija. Tokiu atveju Bitė kvestionuoja reguliavimo tikslų pasiekimu.</p>	Neatsižvelgta	<p>Tarnybos nuomone infrastruktūra paremta konkurencija yra teigiamas dalykas, sukuriantis palankias sąlygas atitinkamose mažmeninėse rinkose, o tai sudaro galimybes galutiniams paslaugų gavėjams naudotis kokybiškais ir pigiomis (palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis narėmis) mažmeninėmis paslaugomis.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo metu siūlomas taikyti reguliavimas siunčia aiškų „pirkti ar statyti“</p>

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					signalą, kurio pagrindu operatoriai planuoja savo strategiją.
7.	Bitė	Didmeninės centrinės prieigos gavėjai	Bitė prašo nurodyti didmeninės centrinės prieigos, teikiamos naudojant vietines šviesolaidines ryšio linijas FTTH atveju, vietines UTP ir STP linijas FTTB atveju ir vietines UTP ir STP linijas LAN atveju, gavėjų skaičių.	Atsižvelgta	TEO 2013 m. gruodžio 31 d. teikė didmeninę centrinę prieigą vietinėmis šviesolaidinėmis ryšio linijomis vienam operatoriumi, o 2014 m. gruodžio 31 d. (tiriamąjį laikotarpį pabaigoje) – 3 operatoriams.
8.	Bitė	Didmeninės centrinės prieigos gavėjai	Bitė prašo patikslinti didmeninės centrinės prieigos, teikiamos naudojant vietines metalines vytos poros linijas, gavėjų skaičių.	Atsižvelgta	Rinkos tyrimo ataskaitos projekte buvo padaryta spausdinimo klaida, kurią Tarnyba ištaisė. TEO 2013 m. gruodžio 31 d. teikė didmeninę centrinę prieigą vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis 5 operatoriams, o 2014 m. gruodžio 31 d. (tiriamąjį laikotarpį pabaigoje) – 4 operatoriams.
9.	Bitė	Akcinės kainos	Bitė teigia, kad Rinkos tyrimo ataskaitos projekte Tarnyba nurodė akcines didmeninės centrinės prieigos ir mažmeninių interneto prieigos paslaugų kainas ir prašo, kad jos būtų pakeistos į standartinės kainas.	Neatsižvelgta	Bitės minimos kainos nėra akcinės. Visos jos yra standartinės ir nurodytos be PVM.
10.	Bitė	Konkurencijos problemos	Bitė siūlo Rinkos tyrimo ataskaitoje nurodytas konkurencijos problemas papildyti šiuo punktu: „Ūkio subjektas TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybes taikyti per aukštas sujungimo tarp didmeninės centrinės prieigos teikėjo ir gavėjo tinklų (ir susijusių priemonių) kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.“	Neatsižvelgta	Tarnyba nurodytą problemą jau konstatavo: 1. TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas bei kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriumi; 2. TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.
11.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	-	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras pastabų Rinkos tyrimo rezultatų projektams neturi.	-	-
12.	-	Reguliavimo griežtinimas	Operatorius pateikęs konfidencialias pastabas nurodė, kad reikia griežtinti šiuo metu galiojančių reguliavimą.	Neatsižvelgta	Tarnybos nuomone šiuo metu galiojantis ir siūlomas reguliavimas yra proporcingas egzistuojančioms problemoms Rinkoje spręsti, o siūlomos priemonės yra pakankamai griežtos.